

LAUSUNTO KUNTALAIN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA

1390/00.04.00/2014

KHAL § 236

Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta. Valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa. Työvaliokunta on vastannut lainvalmistelusta ja koordinoinut valmistelujaostojen työtä. Jaostot ovat kartoittaneet syksyllä 2013 sähköisellä kyselyllä kuntien näkemyksiä ja kannanottoja valmisteltavasta kuntalaista. Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu jaostojen työn pohjalta.

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa kuntalakiluonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku)
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47-49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)
- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)
- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista

(99-101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)

- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)
- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
- tilintarkastuksesta (123 §)
- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistönluovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovaraministerio@vm.fi.

Hallituksen esitys uudeksi kuntalaiksi sekä esitys Lempäälän kunnan lausunnoksi ko. laista on lähetetty kunnanhallituksen jäsenille esityslistan oheismateriaalina.

Kuntalain tulee olla riittävässä määrin mahdollistava ja kuntien autonomiaa tukeva. Tietyiltä osin esitys kuntalaiksi on liian yksityiskohtainen, eikä se anna kunnille tarpeeksi mahdollisuuksia organisoida toimintaansa paikallisten olosuhteidensa ja tarpeidensa mukaisesti. Tampereen kaupunkiseudulla kuntarakennelain mukaisessa selvitystyössä yhdeksi varteenotettavaksi tulevaisuuden kuntarakennevaihtoehdoksi on noussut eurooppalainen kaupunkimalli. Kuntalain tulisi mahdollistaa tämän kaltainen kuntarakenteen malli.

Ehdotus

KUNNANHALLITUS päättää antaa lausunnon hallituksen esitysluonnoksesta kuntalaiksi liitteen mukaisesti.

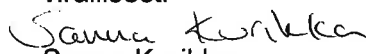
HALL 14.8.2014 /TT/tt

Päätös

KUNNANHALLITUS hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

HALL 18.8.2014 /TT/tt

Otteen oikeaksi todistaa Lempäälässä 22. päivänä elokuuta 2014,
virallisesti

Sanna Kurikka
johdon sihteeri

Lempäälän kunnan lausunto hallituksen esityksestä kuntalaiksi

Yleistä

Kuntalain tulee olla riittävässä määrin mahdollistava ja kuntien autonomiaa tukeva. Tietyiltä osin esitys kuntalaiksi on liian yksityiskohtainen, eikä se anna kunnille tarpeeksi mahdollisuuksia organisoida toimintaansa paikallisten olosuhteidensa ja tarpeidensa mukaisesti. Tampereen kaupunkiseudulla kuntarakennelain mukaisessa selvitystyössä yhdeksi varteenotettavaksi tulevaisuuden kuntarakennevaihtoehdoksi on noussut eurooppalainen kaupunkimalli. Kuntalain tulisi mahdollistaa tämän kaltainen kuntarakenteen malli.

Kunnan toiminnan käsitteestä (6 §):

Ei kommentoitavaa.

Kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §):

On hyvin todennäköistä, että sote-rakennelakiratkaisun jälkeen rahoitusvastuuta joudutaan tarkastelemaan uudelleen.

Kuntatalousohjelmasta (12 §):

Lakiluonnokseen esitetty kuntatalousohjelma on hyvä väline kuntien talouden ja rahoitusaseman tarkasteluun, kunhan kunnille osoitettujen tehtävien vaatima rahoitus turvataan. Väline menettää tehonsa, jos siihen ei liity arviota kuntien tehtävien vaatimasta rahoituksesta ja valtion sitoumusta näiden tehtävien rahoittamiseen.

Kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §):

Valtuuston toimikauden aikaistaminen on valtuustokauden ensimmäisen talousarvion valmistelun ja siitä päättämisen näkökulmasta perusteltu.

Valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §):

Ei kommentoitavaa.

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku):

Kuntalain tulee tässäkin suhteessa olla mahdollistava ja nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto tulee säilyttää vapaaehtoisina toimieliminä. Ei ole selvää ja perusteltua, että jokaisessa Suomen kunnassa on oltava tällaiset toimielimet, kun muutoin lakiluonnos sallii kunnalle vapaat kädet muodostaa tarvittavia toimielimiä. Vanhusneuvostosta on jo riittävät säädökset vanhuslaissa.

Kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §):

Ei kommentoitavaa.

Alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §):

Ei kommentoitavaa.

Kuntastrategiasta (39 §):

Ajantasainen kuntastrategia on välttämätön kunnan johtamisen työväline ja lakiehdotuksessa esitetyt strategian sisältöä koskevat vaatimukset ohjaavat päätöksentekoa pitkäjänteiseen vastuunkantoon. Kuntastrategia on kuitenkin käytössä nykyisin lähes kaikissa kunnissa, joten laintasoinen sääntely on tarpeetonta.

Kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40-41 §):

Lainsäätäjän on määriteltävä tarkemmin, mitä poliittinen valmistelu on ja miten se eroaa viranhaltijavalmistelusta ennen kuin tähän kohtaan voi vastata analyttisesti.

Johtajasopimuksesta (43 §):

Ei kommentoitavaa.

Omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47-49 §):

Esityksessä selkeytetään kunnan omistajaohjausta. Erityisen hyvää on se, että laki ottaa huomioon kunnan kokonaisedun konserniohjauksessa.

Kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku):

Esitetty sääntely kuntien yhteistoimintaa koskevaksi kuntalain 8 luvuksi on kannatettava. Uudistettu sääntely selkiyttää kuntien yhteistoimintaa ja sen mahdollisuuksia.

Luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.):

Kuntalailla ei ole tarkoituksenmukaista tehdä ehdotettuja rajoituksia kuntien konsernihallinnon järjestämiseen.

Päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 - 82 §):

Ei kommentoitavaa.

Sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §):

Päätöksenteon julkisen luotettavuuden ja läpinäkyvyyden vahvistamiseksi ehdotetut säännökset sidonnaisuuksien ilmoittamisesta ovat kannatettavia.

Kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.):

Ei kommentoitavaa.

Otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §):

Kunnanhallituksen roolin kannalta esitys on perusteltu, mutta Lempäälän kokoiselle kunnalle se ei ole tarkoituksenmukainen. Kunnan sisäinen valvonta toimii joustavammin ja paremmin, kun lautakunnat valvovat alaisiaan toimielimiä sekä viranhaltijoita ja pystyvät itse tarvittaessa käyttämään otto-oikeutta. Keskittäminen kunnanhallitukselle voisi vaarantaa otto-oikeuden painoarvon sisäisen valvonnan toimintamallina. Kuntalain tulee tässäkin suhteessa olla mahdollistava ja antaa mahdollisuus johtosäännöillä luoda kunnalle sopivin toimintatapa.

Toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99 - 101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §):

100 §:n mukainen sähköisen kokouksen yhdenvertaisen näkö- ja ääniyhteyden säätäminen lailla ei ole tarkoituksenmukaista.

Alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §):

Alijäämien kattamisvelvoite on julkisen talouden kestävyysvajeen näkökulmasta hyvin perusteltu. Myös velvollisuuden ulottaminen kuntayhtymiin on perusteltua.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §):

Ei kommentoitavaa.

Tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §):

On hyvä, että esityksessä korostetaan tarkastuslautakunnan tehtävää nimenomaan tuloksellisuuden arvioinnissa ja alleviivataan sitä, ettei siihen kuulu operatiivisen toiminnan arviointi. Tarkastuslautakunnan rooli ja tehtävät vaativat kuitenkin vielä täsmennystä erityisesti kuntakonsernin tarkastuksen yhteensovittamisen osalta.

Tilintarkastuksesta (123 §):

Ei kommentoitavaa.

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §):

Ei kommentoitavaa.

Kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku):

Ei kommentoitavaa.

Lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä:

Lain voimaantulo 1.1.2015 näyttäisi tulevan liian aikaisin, kun ottaa huomioon lausuntokierrokselta tulevan palautteen määrän ja lain laajuuden ja merkityksellisyyden.

LEMPÄÄLÄN KUNNANHALLITUS

Olli Viitasaari
kunnanjohtaja

Topi Tolvanen
hallintopäällikkö

MUUTOKSENHAKUKIELTO
Oikaisuvaatimus/Kunnallisvalitus

Muutoksen hakukielto ja sen peruste	Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta. Muu peruste, mikä
--	--

Liitetään otteeseen / päätökseen